

Handreiking werkbegeleiding-mentoraat startende predikanten NGK

Steunpunt Kerkenwerk

Januari 2024

Inleiding

Wanneer een predikant start in de eerste gemeente komt er van alles op hem of haar af. Allerlei, vaak nieuwe, aspecten vragen de aandacht. Bijvoorbeeld: hoe ga je om met verscheidenheid binnen de gemeente, hoe stem je jouw verwachtingen en die van de gemeente op elkaar af, hoe kun je je kennis en vaardigheden zo optimaal mogelijk inzetten, hoe ga je verantwoord om met de beschikbare tijd?

Elke startende predikant wordt daarom twee jaar (verplicht) begeleid door een mentor. Een mentor is een collega-predikant die de basistraining werkbegeleiding-mentoraat heeft gevolgd bij Steunpunt Kerkenwerk.

Deze begeleiding draagt eraan bij dat de predikant regelmatig stilstaat bij zijn of haar ontwikkeling. Dat biedt hem of haar de gelegenheid makkelijker in het ambt te groeien.

Met deze handreiking ondersteunt Steunpunt Kerkenwerk een goede organisatie en invulling van het mentoraat. De handreiking beschrijft het proces, de rollen en taakverdeling.

Vanwege de leesbaarheid schrijven we hierna over de predikant als hij/hem. U kunt hier ook zij/haar lezen.

Deze versie is ten opzichte van de vorige gewijzigd naar aanleiding van de hereniging van NGK en GKv. Het mentoraat (GKv) en de werkbegeleiding (NGK) zijn hierin samengebracht.

Heeft u vragen of wilt u overleg? U kunt ons altijd bellen of mailen!

Steunpunt Kerkenwerk is bereikbaar via info@steunpuntkerkenwerk.nl en 038-4270455. Meer informatie vindt u op www.steunpuntkerkenwerk.nl.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Inhoudsopgave.....	3
1. ACHTERGROND	4
2. PROCES, ROL- EN TAAKVERDELING	4
2.1. Benoeming mentoren en training.....	4
2.2. Toewijzen mentor	4
2.3. Eerste contact	5
2.4. Begeleidingsovereenkomst	5
2.5. Rapportage aan de kerkenraad	5
2.6. Klachten en conflicten	5
3. DE MENTOR	5
3.1. Werk en verantwoording	5
3.2. Instructie	5
3.3. Scholingsplan.....	6
3.4. Vergoedingen	6
4. DE MENTORANT	6
4.1. Werk en verantwoording	6
4.2. Instructie	6
Bijlage 1: Werkwijze Steunpunt Kerkenwerk	7
Bijlage 2: Instructie kerkenraden van startende predikanten	9
Bijlage 3: Instructie mentoren van startende predikanten	10
Bijlage 4: Instructie mentoranten	13
Bijlage 5: Werkbegeleidingsovereenkomst.....	16
Bijlage 6: Scholingsplan voor mentoren.....	17

1. ACHTERGROND

Beginnende predikanten volgen een begeleidingsprogramma in de eerste 2 jaar van hun predikantschap. Dit programma bestaat uit een aanbod van Permanente Educatie (PE), werkbegeleiding-mentoraat en intervisie. De beginnende predikant kan zich aansluiten bij een bestaande intervisiegroep of samen met andere beginnende predikanten een nieuwe intervisiegroep vormen.

De Permanente Educatie (PE) wordt aangeboden door de Theologische Universiteit Kampen | Utrecht.

De werkbegeleiding-mentoraat wordt gecoördineerd door SKW en beslaat een periode van 2 jaar. Als startdocument dient het laatste Persoonlijk Predikantsprofiel dat ter afsluiting van de Predikantsmaster is gemaakt. Indien de startende predikant dit niet heeft, maakt de predikant die in begeleiding gaat een analyse van de eigen kwaliteiten, aan de hand van het predikantsprofiel. De predikant benoemt vanuit die analyse persoonlijke leer- en aandachtspunten.

De genoemde onderwerpen komen zoveel mogelijk aan bod, met als uitgangspunt de leer- en aandachtspunten van de predikant.

De werkbegeleiding-mentoraat houdt in dat de startende predikant gekoppeld wordt aan een ervaren predikant die een mentoraatstraining heeft gevolgd. De training wordt gefaciliteerd door SKW.

De werkbegeleiders-mentoren hebben 2 keer per jaar een bijeenkomst voor toerusting, waarvan 1 wordt verzorgd door de docenten van het PE-programma en 1 bijeenkomst voor intervisie, deze laatste wordt geïnitieerd door SKW.

2. PROCES, ROL- EN TAAKVERDELING

Het proces rond werkbegeleiding-mentoraat voor startende predikanten wordt aangestuurd door:

- Steunpunt Kerkenwerk (SKW)
Bijlage 1 beschrijft de werkwijze van SKW.
- De kerkenraad van de startende predikant
De kerkenraad geeft toestemming voor het traject. Bijlage 2 geeft een instructie.

De regio is niet bij dit proces betrokken. De gezamenlijke kerken hebben deze voorziening in het leven geroepen en Steunpunt Kerkenwerk heeft de regierol in het uitvoerende proces. De kerkenraad is en blijft eindverantwoordelijk.

2.1. Benoeming mentoren en training

SKW benoemt landelijk voldoende mentoren, die aan enkele vastgestelde eisen voldoen, zie bijlage 1.

De predikanten bereiden zich voor op hun mentorschap. Hiervoor ontvangen zij van SKW informatie en volgen zij gerichte scholing. Bijlage 6 beschrijft het scholingsplan. Mentoren worden na de basistraining benoemd middels een benoemingsbrief.

2.2. Toewijzen mentor

Nadat de kerkenraad aan SKW toestemming heeft gegeven voor het mentoraatstraject, informeert SKW de mentorant. SKW zoekt naar een geschikte mentor

voor deze mentorant, deze komt bij voorkeur niet uit de regio van de mentorant, maar bevindt zich wel op afzienbare reisafstand. SKW vraagt ook of er persoonlijke bezwaren zijn om samen te werken met de voorgedragen mentor(en).

2.3. Eerste contact

SKW brengt mentor en mentorant met elkaar in contact. Zij zijn samen verantwoordelijk voor het maken van een afspraak voor een kennismakingsgesprek. Mocht blijken dat er geen klik is tussen beide personen, dan deelt de mentor en/of de mentorant dit mee aan SKW, die vervolgens een andere mentor zoekt. Is er een klik, dan informeert SKW de kerkenraad welke mentor de begeleiding van de mentorant op zich neemt en wanneer de begeleiding begint.

2.4. Begeleidingsovereenkomst

De duur van de begeleiding is twee jaar. Mentor en mentorant stellen een werkbegeleidingsovereenkomst op. Hierin regelen zij minimaal: de frequentie, duur en locatie van de gesprekken, aanlevering van materiaal (bespreekpunten, cases en reflecties) en de wijze van verslaglegging en rapportage aan de kerkenraad van de mentorant. Zie bijlage 5 voor een model werkbegeleidingsovereenkomst.

2.5. Rapportage aan de kerkenraad ¹

De mentorant maakt een eigen leerplan voor het mentoraat. Hij vraagt eventueel de kerkenraad naar aanvullende suggesties en aandachtspunten.

Bij midden- en eindevaluatie van het begeleidingstraject rapporteert de mentorant aan zijn kerkenraad d.m.v. een (kort) verslag. In verband met de vertrouwelijkheid van de relatie tussen mentor/mentorant en de inhoud van de gesprekken is het niet gebruikelijk dat er uitgebreid rapportage wordt gedaan over de inhoud van het traject, hoogstens over het proces en de effectiviteit.

2.6. Klachten en conflicten

Klachten van en conflicten tussen betrokken partijen over de werkbegeleiding, die niet in onderling overleg kunnen worden opgelost, worden aan SKW voorgelegd. Zo nodig wijst SKW een arbitragecommissie aan, die een bindende uitspraak doet. SKW en arbitragecommissie zijn niet bevoegd uitspraken te doen over kerkelijk inhoudelijke zaken, waarvoor de reguliere kerkelijke weg van bezwaar en beroep geldt.

3. DE MENTOR

Mentoren zijn predikanten met minimaal 5 jaar werkervaring. Hun activiteiten in het kader van werkbegeleiding-mentoraat richten zich op de taakuitoefening van (de startende) predikanten.

3.1. Werk en verantwoording

Mentoren zijn gemotiveerd om deze taak naar beste kunnen uit te voeren. Een mentor begeleidt niet meer dan één mentorant tegelijk. Wanneer daar gegronde redenen voor zijn, kan een mentor door SKW van zijn taak worden ontheven.

3.2. Instructie

Mentoren werken volgens de 'instructie mentoren', zie bijlage 3.

¹ I.p.v. kerkenraad kan ook begeleidingscommissie worden gelezen.

3.3. Scholingsplan

Om de kwaliteit van het mentoraat te waarborgen zijn benoemde mentoren verplicht om het scholingsplan voor mentoren te volgen. Zij worden daarbij begeleid door SKW. Zie bijlage 6 voor het scholingsplan.

3.4. Vergoedingen

Mentoren ontvangen geen vergoeding/honorarium voor het mentorschap. Reiskosten en/of andere bijzondere kosten worden gedeclareerd bij de kerkenraad van de mentorant. (Na-)scholing en intervisie voor het mentoraat betaalt SKW.

4. DE MENTORANT

De mentorant is een startende predikant die in zijn eerste gemeente begint.

4.1. Werk en verantwoording

Startende predikanten worden twee jaar begeleid. Mentoranten stellen zich open voor het bespreken van hun functioneren en willen leren van constructieve feedback. Zij komen afspraken na en leveren op tijd de afgesproken informatie aan bij de mentor, zodat de sessies een vruchtbaar karakter hebben.

4.2. Instructie

Mentoranten werken volgens de 'instructie mentoranten', zie bijlage 4.

Bijlage 1: Werkwijze Steunpunt Kerkenwerk

Werving/selectie en scholing van mentoren

SKW zorgt voor voldoende mentoren die aan de volgende eisen voldoen.

De mentor:

- heeft minimaal vijf jaar werkervaring als predikant;
- heeft affiniteit met de activiteit en is gemotiveerd om dit te doen;
- kan goed luisteren, zich inleven in een situatie, constructieve feedback geven en adviserend optreden;
- is voldoende gekwalificeerd of bereid een opleiding te volgen;
- heeft voldoende tijd om een mentorant te begeleiden;
- gaat niet binnen 5 jaar met emeritaat;
- woont op redelijke reisafstand van de mentorant;
- is bereid zijn deskundigheid op peil te houden.

SKW zorgt voor een spreiding van mentoren over het hele land.

De volgende indeling is gemaakt:

- Noord-Oost (Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel),
- Noord-West (Utrecht, Noord-Holland),
- Zuid-Oost (Gelderland, Flevoland, Oost-Brabant en Limburg) en
- Zuid-West (Zuid-Holland, West-Brabant en Zeeland).

SKW biedt goede scholing en nascholing aan mentoren, gegeven door een professional. Zie bijlage 6 voor het scholingsplan.

SKW vraagt de kerkenraad van de te benoemen mentor om toestemming dat haar predikant zich voor langere tijd voor het mentoraat mag inzetten.

Contact kerkenraad mentorant

Nadat een kandidaat het beroep naar een gemeente heeft aangenomen ontvangt zijn kerkenraad een brief van SKW. In deze brief staat o.a. meer informatie over het verplichte mentoraat voor startende predikanten. De kerkenraad geeft daarna toestemming aan SKW om het mentoraat op te starten.

Na toestemming van de kerkenraad gaat SKW op zoek naar een mentor. Wanneer duidelijk is welke mentor de predikant krijgt en wanneer de begeleiding start, informeert SKW de kerkenraad.

Contact mentorant

SKW stuurt de brief, die de kerkenraad heeft ontvangen, ook ter informatie naar de startende predikant. Hierbij verwijst SKW naar de Handreiking Mentoraat.

Na toestemming van de kerkenraad neemt SKW contact op met de mentorant en informeert SKW de mentorant over het proces.

Omdat SKW veel waarde hecht aan zorgvuldigheid in relaties legt zij de naam/namen van de gekozen mentor(en) voor aan de mentorant met daarbij de vraag of er persoonlijke bezwaren zijn tegen samenwerking met deze persoon/personen. De gekozen mentor komt bij voorkeur niet uit de regio waartoe de mentorant behoort.

Contact mentor

Na overeenstemming over de keuze van de mentor geeft SKW de contactgegevens van de mentorant aan de mentor.

De mentor en mentorant zijn samen verantwoordelijk voor het afspreken van een kennismakingsgesprek. De mentor laat SKW weten of en wanneer het mentoraat van start gaat. Wordt er geen 'klik' geconstateerd, dan wijst SKW een andere mentor toe.

Evaluatie

Na ongeveer 8 maanden neemt SKW contact op met mentor en mentorant om te horen of het mentoraat naar wens verloopt.

SKW stuurt na afloop van het mentoraat een evaluatieformulier naar de mentor en mentorant en ontvangt deze ingevuld retour.

Gedurende het traject is SKW altijd voor beide partijen bereikbaar voor informatie of advies rond het mentoraat.

Uitgifte certificaten

Na afloop van de mentoraatsperiode stuurt SKW een certificaat naar de mentor. De mentor overhandigt dit certificaat aan de mentorant.

Bijlage 2: Instructie kerkenraden van startende predikanten

Aanmelden mentorant

Nadat een kandidaat het beroep naar een gemeente heeft aangenomen ontvangt de kerkenraad een brief van Steunpunt Kerkenwerk. In deze brief staat o.a. informatie over het verplichte mentoraat voor startende predikanten. De kerkenraad geeft daarna toestemming aan SKW om het mentoraat op te starten.

SKW neemt vervolgens contact op met de betreffende kandidaat en zorgt voor een beschikbare mentor. De mentor legt contact met de startende predikant. Als er een basis is voor goede onderlinge samenwerking start de begeleiding.

SKW informeert de kerkenraad wie de mentor van de predikant wordt en wanneer de begeleiding begint.

Vastleggen afspraken mentor/mentorant

Mentor en mentorant maken afspraken en leggen die schriftelijk vast in een begeleidingsovereenkomst. De kerkenraad ontvangt hiervan een kopie. Hierin regelen zij minimaal: de frequentie, duur en locatie van de gesprekken, aanlevering van materiaal (bespreekpunten, cases en reflecties) en de wijze van verslaglegging en rapportage aan de kerkenraad van de mentorant.

Evaluatiemomenten / rapportage aan kerkenraad

De mentorant maakt een eigen leerplan voor het mentoraat. Hij vraagt eventueel de kerkenraad naar aanvullende suggesties en aandachtspunten.

Bij midden- en eindevaluatie van het begeleidingstraject rapporteert de mentorant aan zijn kerkenraad d.m.v. een (kort) verslag. In verband met de vertrouwelijkheid van de relatie tussen mentor/mentorant en de inhoud van de gesprekken is het niet gebruikelijk dat daarbij uitgebreid rapportage wordt gedaan over deze inhoud.

Bij knelpunten die tussentijds bespreking vereisen, kunnen zowel de mentor en mentorant als (een delegatie van) de kerkenraad een gesprek initiëren. Blijven er vragen/zorgen over de (mogelijkheden tot) verdere ontwikkeling in het ambt, dan kan specifieke deskundigheid via SKW worden ingeschakeld.

Financiën

De kerkenraad vergoedt de kosten van het mentoraat. In principe reist de mentorant (hij bezoekt de mentor op zijn werklocatie), zodat de kosten beperkt worden tot zijn declaraties.

Bijlage 3: Instructie mentoren van startende predikanten

Benoeming

De mentor wordt na de basistraining door SKW benoemd middels een benoemingsbrief. De benoeming is in eerste instantie voor vijf jaar. Herbenoeming voor vijf jaar vindt plaats mits er een mentoraatstraject plaats vond en intervisie is gevolgd.

Scholing

Met de aanvaarding van de benoeming stemt een mentor in met het scholingstraject en de ondersteuning voor de uitvoering van het mentoraat. Zie bijlage 6 voor het scholingsplan.

Financiën / tijd

Mentoren ontvangen geen vergoeding/honorarium voor het mentorschap. Door de gesprekken in eigen werkruimte te beleggen, kunnen reiskosten beperkt blijven. Maakt de mentor toch reiskosten of andere bijzondere kosten, dan declareert hij deze bij de kerkenraad van de mentorant.

SKW vergoedt de kosten voor het scholingsaanbod. Reiskosten voor de scholing declareert de mentor bij zijn eigen kerkenraad.

De kerkenraad van de mentor stelt hem in de gelegenheid de scholing en intervisie te volgen. De kerkenraad geeft de mentor ook ruimte en tijd voor de uitvoering van de werkbegeleiding, door bijvoorbeeld vrijstelling van andere taken.

Vertrouwelijkheid

Er wordt vertrouwelijk omgegaan met de inhoud van de werkbegeleiding, zowel met persoonlijke informatie als informatie over de gemeente.

De mentor neemt ook deel aan een intervisiegroep met collega-mentoren. Hier geldt eveneens bovenstaande vertrouwelijkheid.

Contact SKW

De mentor ontvangt van SKW de contactgegevens van de mentorant.

De mentor benadert de mentorant voor een kennismakingsgesprek. De mentor laat SKW weten of en wanneer het mentoraat van start gaat. Als er geen 'klik' is tussen mentor en mentorant stelt SKW een andere mentor voor.

Na ongeveer 8 maanden neemt SKW contact op met de mentor en mentorant om te horen of het mentoraat naar wens verloopt. Voor begeleidingsknelpunten die specifieke deskundigheid vereisen, kunnen mentoren een beroep doen op SKW.

Uitwerking

Duur van een mentoraatsperiode:	2 jaar
Aantal uren mentoraat:	15 uur per jaar
Aantal gesprekken:	min. 6 tot max. 10 per jaar
Duur van de gesprekken:	1½ tot 2 uur
Frequentie:	1 x per 4 tot 6 weken

Werkafspraken mentor/mentorant

Mentor en mentorant maken afspraken en leggen die schriftelijk vast in een werkbegeleidingsovereenkomst, zie bijlage 5. De kerkenraad van de mentorant ontvangt hiervan een kopie.

Hierin regelen zij minimaal: de frequentie, duur en locatie van de gesprekken, aanlevering van materiaal (bespreekpunten, cases en reflecties) en de wijze van verslaglegging en rapportage aan de kerkenraad van de mentorant.

De persoonlijke ontwikkeling van de startende predikant staat centraal in het mentoraat. Ervaringen uit de praktijk worden hiervoor gebruikt, evenals de persoonlijke leerdoelen van de mentorant. De kern van het mentoraat wordt samengevat in de volgende vragen:

- Hoe (h)erkent de predikant zijn persoonlijke kwaliteiten en valkuilen?
- Hoe past de predikant verworven kennis en vaardigheden toe in de praktijk?
- Hoe analyseert de predikant ervaringen en hoe verwerkt de predikant in zijn persoonlijke ontwikkeling?
- Hoe leert de predikant doelmatig en evenwichtig te functioneren in zijn ambt?

Werkwijze

De mentorant formuleert persoonlijke leerpunten voor zijn professionele ontwikkeling. Mentor en mentorant zorgen er samen voor dat de verschillende aandachtsgebieden aan de orde komen. De inbreng wordt schriftelijk voorbereid door de mentorant. Hij schrijft een reflectie op het gesprek plus aandachtspunten waarmee hij in de praktijk aan de slag gaat.

De mentor heeft vanuit de training en de mentorenmap handvatten gekregen om de juiste tools in te zetten afhankelijk van de leervraag van de mentorant. Om de invulling van gesprekken te ondersteunen is hieronder een overzicht gemaakt van mogelijk te bespreken thema's, met bijbehorende methodieken of achtergrondinformatie.

Thema's die aan de orde kunnen komen	Achtergrondinformatie te vinden in:
01. Vijf-kolommenmodel en afspraken	Mentorenmap vanaf p.9
02. Preken en preekvoorbereiding	Mentorenmap vanaf p.14
03. Catechese	
04. Pastoraat	Mentorenmap vanaf p.15
05. Persoonlijke leerstijl	Mentorenmap vanaf p.33
06. Agendabeheer	Mentorenmap vanaf p.11
07. Spiritualiteit	Hulpmiddel: Niveaus van Bateson (mentorenmap p.57)
08. Persoonlijk leven	Mentorenmap vanaf p.20
09. Relatie met de kerkenraad en kerkverband	Hulpmiddelen: Roos van Leary (mentorenmap vanaf p.48) Kernkwadrant (mentorenmap vanaf p.54)

10. Omgaan met conflicten	
11. Omgang met kritiek	
12. Omgang met jeugd	

Evaluaties

Eerste evaluatie:

In het derde gesprek vindt er een korte evaluatie plaats over de werkbaarheid van de methode en de relatie. Is er een goede basis voor samenwerking? Wanneer het nodig is kunnen beide partijen altijd contact opnemen met SKW voor overleg.

Middenevaluatie:

Na 1 jaar evalueren mentor en mentorant het mentoraat. De mentorant bereidt dit voor aan de hand van zijn leerplan, beschrijft zijn ontwikkeling en formuleert nieuwe of bijgestelde doelen voor het tweede jaar van het mentoraat. De mentor geeft (schriftelijk) zijn reflectie op het leerproces van de mentorant. De mentorant maakt een (kort) verslag voor zijn kerkenraad over de hoofdlijnen van zijn ontwikkeling.

Eindevaluatie:

Na 2 jaar maakt de mentorant een samenvattend evaluatieverslag over zijn mentoraatstraject. Hij laat hierin zit welke ontwikkeling hij heeft doorgemaakt en hoe hij het mentoraat heeft ervaren. De mentor vult dit verslag aan met aanbevelingen voor het verdere leertraject van de mentorant.

Dit verslag (of een beknopte versie) wordt ook gedeeld met de kerkenraad.

SKW verstrekt een evaluatieformulier dat wordt ingevuld door mentor en mentorant. Na ontvangst van dit ingevulde formulier bevestigt SKW de afronding van het mentoraatstraject.

Na afloop

Na afloop van de mentoraatsperiode overhandigt de mentor een certificaat aan de mentorant. De mentor ontvangt dit certificaat van SKW.

Bijlage 4: Instructie mentoranten

Werk en verantwoording

Startende predikanten worden twee jaar begeleid door ervaren en hiertoe opgeleide mentoren. Mentoranten stellen zich open voor bespreking van hun functioneren en willen leren van constructieve feedback handreikingen. Zij komen afspraken na en leveren op tijd de afgesproken informatie aan bij de mentor, zodat de sessies een vruchtbaar karakter hebben.

Financiën/tijd

De kerkenraad vergoedt de reiskosten die gemaakt worden om het mentoraat te volgen. De mentorant krijgt van zijn kerkenraad de gelegenheid om het mentoraat te volgen. Hij krijgt tijd en ruimte door bijvoorbeeld vrijstelling van andere taken.

Rapportage aan kerkenraad

De mentorant maakt een eigen leerplan voor het mentoraat. Hij vraagt eventueel de kerkenraad naar aanvullende suggesties en aandachtspunten.

Bij midden- en eindevaluatie van het begeleidingstraject rapporteert de mentorant aan zijn kerkenraad d.m.v. een (kort) verslag. In verband met de vertrouwelijkheid van de relatie tussen mentor/mentorant en de inhoud van de gesprekken is het niet gebruikelijk dat daarbij uitgebreid rapportage wordt gedaan over deze inhoud.

Contact SKW

SKW stuurt de brief, die de kerkenraad heeft ontvangen, ook ter informatie naar de startende predikant. Hierbij verwijst SKW naar de Handreiking Mentoraat.

Na toestemming van de kerkenraad neemt SKW contact op met de mentorant en inventariseert zij de begeleidingsvraag.

Omdat SKW veel waarde hecht aan zorgvuldigheid in relaties legt zij de naam/namen van de gekozen mentor(en) voor aan de mentorant met daarbij de vraag of er persoonlijke bezwaren zijn tegen samenwerking met deze persoon/personen. De gekozen mentor komt bij voorkeur niet uit de regio waartoe de mentorant behoort. De mentor benadert de mentorant voor een kennismakingsgesprek. De mentor laat SKW weten of en wanneer het mentoraat van start gaat. Wordt er geen "klik" geconstateerd, dan wijst SKW een andere mentor toe.

Na ongeveer 8 maanden neemt SKW contact op met mentor en mentorant om het verloop van het mentoraat te evalueren.

Voor begeleidingsknelpunten die specifieke deskundigheid vereisen, kunnen mentoranten en kerkenraad een beroep doen op het SKW.

Uitwerking

Duur van een mentoraatsperiode:	2 jaar.
Aantal uren mentoraat:	15 uur per jaar.
Aantal gesprekken:	min. 6 tot max. 10 per jaar.
Duur van de gesprekken:	1½ tot 2 uur.
Frequentie:	1 x per 4 tot 6 weken.

Werkafspraken mentor/mentorant

Mentor en mentorant maken afspraken en leggen die schriftelijk vast in een werkbegeleidingsovereenkomst, zie bijlage 5. De kerkenraad van de mentorant ontvangt hiervan een kopie.

Hierin regelen zij minimaal: de frequentie, duur en locatie van de gesprekken, aanlevering van materiaal (bespreekpunten, cases en reflecties) en de wijze van verslaglegging en rapportage aan de kerkenraad van de mentorant.

De persoonlijke ontwikkeling van de startende predikant staat centraal in het mentoraat. Ervaringen uit de praktijk worden hiervoor gebruikt, evenals de persoonlijke leerdoelen van de mentorant. De kern van het mentoraat wordt samengevat in de volgende vragen:

- Hoe (h)erkent de predikant zijn persoonlijke kwaliteiten en valkuilen?
- Hoe past de predikant verworven kennis en vaardigheden toe in de praktijk?
- Hoe analyseert de predikant ervaringen en hoe verwerkt de predikant in zijn persoonlijke ontwikkeling?
- Hoe leert de predikant doelmatig en evenwichtig te functioneren in zijn ambt?

Werkwijze

De mentorant formuleert persoonlijke leerpunten voor zijn professionele ontwikkeling. Mentor en mentorant zorgen er samen voor dat de verschillende aandachtsgebieden aan de orde komen.

De inbreng wordt schriftelijk voorbereid door de mentorant. Hij schrijft een reflectie op het gesprek plus aandachtspunten waar hij in de praktijk mee aan de slag gaat.

De mentor heeft vanuit de training en de mentorenmap handvatten gekregen om de juiste tools in te zetten afhankelijk van de leervraag van de mentorant. Om de invulling van gesprekken te ondersteunen is hieronder een overzicht gemaakt van mogelijk te bespreken thema's, met bijbehorende methodieken of achtergrondinformatie.

Thema's die aan de orde kunnen komen	Achtergrondinformatie te vinden in:
01. Vijf-kolommenmodel en afspraken	Mentorenmap vanaf p.9
02. Preken en preekvoorbereiding	Mentorenmap vanaf p.14
03. Catechese	
04. Pastoraat	Mentorenmap vanaf p.15
05. Persoonlijke leerstijl	Mentorenmap vanaf p.33
06. Agendabeheer	Mentorenmap vanaf p.11
07. Spiritualiteit	Hulpmiddel: Niveaus van Bateson (mentorenmap p.57)
08. Persoonlijk leven	Mentorenmap vanaf p.20

09. Relatie met de kerkenraad en kerkverband	Hulpmiddelen: Roos van Leary (mentorenmap vanaf p.48) Kernkwadrant (mentorenmap vanaf p.54)
10. Omgaan met conflicten	
11. Omgang met kritiek	
12. Omgang met jeugd	

Evaluaties

Eerste evaluatie:

In het derde gesprek vindt er een korte evaluatie plaats over de werkbaarheid van de methode en de relatie. Is er een goede basis voor samenwerking? Wanneer het nodig is kunnen beide partijen altijd contact opnemen met SKW voor overleg.

Middenevaluatie:

Na 1 jaar evalueren mentor en mentorant het mentoraat. De mentorant bereidt dit voor aan de hand van zijn leerplan, beschrijft zijn ontwikkeling en formuleert nieuwe of bijgestelde doelen voor het tweede jaar van het mentoraat. De mentor geeft (schriftelijk) zijn reflectie op het leerproces van de mentorant. De mentorant maakt een (kort) verslag voor zijn kerkenraad over de hoofdlijnen van zijn ontwikkeling.

Eindevaluatie:

Na 2 jaar maakt de mentorant een samenvattend evaluatieverslag over zijn mentoraatstraject. Hij laat hierin zit welke ontwikkeling hij heeft doorgemaakt en hoe hij het mentoraat heeft ervaren. De mentor vult dit verslag aan met aanbevelingen voor het verdere leertraject van de mentorant.

Dit verslag (of een beknopte versie) wordt ook gedeeld met de kerkenraad.

SKW verstrekt een evaluatieformulier dat wordt ingevuld door mentor en mentorant. Na ontvangst van dit ingevulde formulier bevestigt SKW de afronding van het mentoraatstraject.

Na afloop

Na afloop van de mentoraatsperiode ontvangt de mentorant, via de mentor, een certificaat van het SKW voor het volgen van dit mentoraat.

Bijlage 5: Werkbegeleidingsovereenkomst

Naam mentorant:

Naam mentor:

Eerste gesprek op:

Gespreksdata eerste jaar:

Aantal gesprekken tweede jaar:

Gesprekslocatie:

Afspraken over voorbereiding op de gesprekken:

Afspraken over verslaglegging van de gesprekken:

Afspraken over eerste jaarverslag:

Afspraken over eindverslag:

Datum:

Voor akkoord,

Mentor

Mentorant

Bijlage 6: Scholingsplan voor mentoren

Scholingsplan

Om de kwaliteit van het mentoraat te waarborgen, stemmen de (aanstaande) mentoren in met het scholingsplan voor mentoren. Dit ziet er als volgt uit:

- Basistraining mentoraat: voorafgaand aan het mentoraat;
- Intervisie- en bijscholingsbijeenkomsten: jaarlijks.

Basistraining

De basistraining wordt georganiseerd door SKW. De training omvat 1 dag / 2 dagdelen. In dit traject is vooral aandacht voor het initiëren, begeleiden en evalueren van het leerproces van de beginnende predikant. SKW zorgt voor organisatie, registratie van opgave en informatievoorziening.

Intervisie- en bijscholingsbijeenkomsten

Jaarlijks volgen de mentoren bijscholing en begeleide groepsintervisie. Deze wordt door het SKW georganiseerd. De duur van deze bijeenkomst is 1 dag. Tijdens het ochtenddeel wordt theorie behandeld over werkbegeleiding-mentoraat, Indien de intervisiegroep te groot wordt (meer dan 8 personen), wordt deze gesplitst in 2 of meer groepen. Tijdens deze bijeenkomsten wisselen mentoren hun ervaringen uit en bespreken zij de voortgang van het begeleidingsproces aan de hand van een casus. Ook wanneer een mentor op dat moment geen mentorant begeleidt is hij verplicht aan deze intervisie deel te nemen. Op die manier wordt de professionaliteit en inzetbaarheid van de mentor gewaarborgd.

Resultaat

Doel van het mentoraat is collegiale werkbegeleiding van de startende predikant in zijn gemeente. Daarbij ligt de nadruk op begeleiding van een leerproces. Scholing en intervisie van de mentor moet ertoe leiden dat hij zijn kennis, ervaring en vaardigheden voor deze begeleiding vergroot.